

Негуторова Ю. С., здобувачка вищої освіти

Хміль Н.А., д-р пед. наук, доцент, професор кафедри інформатики,

Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, Україна

ВИКОРИСТАННЯ ДОКУМЕНТ-КАМЕРИ В НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Ключові слова: документ-камера, інклюзивне освітнє середовище, навчання дітей з особливими освітніми потребами, приклади використання документ камери

У сучасних умовах є вкрай важливим використання в закладах освіти різних технічних допоміжних засобів під час навчання дітей з особливими освітніми потребами [4]. Це сприяє забезпеченню рівних можливостей для їх розвитку та навчання, отриманню ними якісної освіти незалежно від їх особливостей розвитку. Освітній процес можна зробити більш доступним і ефективним [1]. Серед сучасного інтерактивного обладнання, яке дозволяє забезпечити практико-орієнтовану діяльність учнів та надає можливості для організації пошукової та творчої роботи на різних заняттях на увагу заслуговує документ-камера.

Метою нашого дослідження є висвітлення практичних аспектів застосування документ-камери в навчанні дітей з особливими освітніми потребами на заняттях з різних навчальних предметів.

У спеціалізованій технічній та методичній літературі під документ-камерою розуміють спеціальну відеокамеру на штативі, яка призначена для отримання, збереження, візуалізації зображень будь-якого типу (від книги та світлин до складних дво- та тривимірних об'єктів, що отримані з нецифрових носіїв інформації) та їх трансляції на великому екрані в режимі реального часу [3, с. 129].

Застосування документ-камери в інклюзивному освітньому середовищі має такі переваги:

- сприяє створенню рівних умов для навчання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами, сприяє розвитку їх когнітивних функцій, покращує мотивацію до навчання;
- робить процес навчання більш наглядним та переконливим. Так, учитель під час пояснення того чи іншого навчального матеріалу має змогу, демонструючи, привертати увагу дітей до важливих деталей; демонстраційний матеріал засвоюється учнями набагато ефективніше;
- сприяє підвищенню пізнавальної діяльності та активності дітей, збільшенню їх працездатності під час виконання того чи іншого навчального завдання, підвищується емоційний стан учнів;
- учитель має змогу гнучко реагувати на різні навчальні ситуації, які можуть виникати на уроці, так, наприклад, у відповідь на запитання учнів можна, на аркуші паперу намалювати схему і відразу її відобразити на екрані [2].

Наведемо деякі приклади використання документ-камери під час навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Під час навчання дітей з порушенням зору учитель може демонструвати той чи інший текст на екрані, збільшуючи його розмір, змінювати шрифт та контрастність, щоб зробити його більш читабельним.

Наприклад, у процесі вивчення таких дисциплін, як: фізика, хімія, біологія та інші документ-камеру можна використати для показу різних експериментів, реакцій та інших процесів, що відбуваються в реальному часі, це дозволяє дітям з порушенням зору та іншими психофізичними порушеннями детальніше розібратися з матеріалом, який вивчається на занятті.

На уроках з математики документ-камера може бути використана: для демонстрації розв'язання складних математичних завдань; демонстрації основних математичних підрахунків: додавання, віднімання, множення, ділення; демонстрації вимірювань: метричних, вагових, обсягу тіл і рідин тощо; для демонстрації предметів, що мають різні геометричні форми, діаграм, графіків та інших матеріалів, які неможливо показати звичайним способом [3].

Рисунок 1 – Приклад використання документ-камери під час уроку математики.

Використання документ-камери може бути корисним і під час уроків з української мови. За її допомогою можна демонструвати процес навчання написання листів, створення нотаток, а дітям – побачити як правильно оформляти свої власні нотатки, це може бути особливо важливим для дітей з порушеннями розвитку моторики, таких як дисграфія або порушення координації рухів.

Учні, які мають порушення слуху мають можливість при використанні документ-камери побачити зображення того чи іншого процесу, який учитель пояснює на уроці. Наприклад, на уроці «Я досліджую світ» під час вивчення теми «Кругообіг води в природі» цей технічний засіб можна використати для показу предметних малюнків-загадок, які можна демонструвати з метою визначення теми уроку; для показу моделі кругообігу води в природі, щоб діти мали змогу уявити цей процес тощо.

Для дітей з порушеннями дрібної моторики документ камера може бути використана для показу правильної постави рук при письмі, тобто учитель може продемонструвати дітям зображення, як правильно тримати олівець чи пензлик та продемонструвати техніку письма чи малювання.

Використання документ-камери може бути корисним під час навчання дітей з порушенням інтелектуального розвитку. Застосовуючи її можливості, уроку можна додати більшої інтерактивності, що сприятиме підвищенню мотивації та покращить їх увагу.

Для дітей з порушеннями мовлення документ-камера може бути використана для демонстрації зображень з різними процесами, що сприятиме кращому їх розумінню, це допоможе їм розвивати свою мовленнєву компетентність.

Отже, підсумовуючи зазначимо, що документ-камера є зручним і доступним допоміжним засобом у навчанні та розвитку дітей з особливими освітніми потребами, а її інтеграція з іншими інтерактивними засобами дозволяє максимально підвищити ефективність освітнього процесу та забезпечити рівні освітні можливості.

Список використаних джерел: 1. Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». URL : <http://surl.li/ftyke> (дата звернення 30.03.2023). 2. Документ-камера і навіщо вона потрібна. URL : <http://surl.li/ftibq> (дата звернення 30.03.2023). 3. Лебедева В.В. Застосування документ-камери в професійній діяльності майбутнього вчителя. Зб. наук. праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2017. Вип. 57. С. 126-136. URL : <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f8ed89b-e538-42bc-b00b-92e03005cd27/content> (дата звернення 02.04.2023). 4. Місце технічних засобів навчання у педагогічному процесі. URL : <http://surl.li/ftyjo> (дата звернення 30.03.2023).